

«Արարատը Մերն Է»

ԲԱԳՐԱՏ ԷՄՂՈՒԳԵԱՆ

Թուրքիոյ Հանրապետութեան նախագահ Ռեճեփ Թայիփ Էրտողան իր ելոյթներէն մէկուն՝ «Ինձի համար, կը ներեք, հայ է՛, յոյն է ըսողներ եղան», ըսած էր:

Հիմա ես ալ իմ կարգիս ամօթ կը զգամ իր անունը եւ «հայ ազգը» սահմանումը նոյն նախադասութեան մէջ գործածելէ: Ուրեմն ընթերցողը թող ներէ զիս այս անպատշաճ երեւոյթին համար: Խոստովանիմ որ անհրաժեշտութիւնը զիս դրաւ նման անյարմարութեան դիմաց: Էրտողան թերեւս կեանքին մէջ առաջին անգամ խօսեցաւ հայոց սրտին: Վերջերս ան յաճախ կ'անդրադառնայ Թուրքիոյ Հանրապետութեան օրինականութեան փաստաթուղթը համարուող Լոզանի դաշնագրին: Առարկութիւններ ունի այդ համաձայնութեան

վերաբերեալ: Կը պնդէ, որ Լոզանի մէջ Թուրքիոյ պատուիրակութիւնը անտեղի զիջումներ ընդունած է: Ու կ'աւելցնէ՝ «Հանրապետութեան սահմանները մեր կամքով չեն ճշդուած» ըսելով: Բազմաթիւ հայեր նոյնութեամբ կրնան ձայնակցիլ Էրտողանի այս նախադասութեան:

Ա. Աշխարհամարտի արարտին եւ յաջորդող տարիներուն ճշդուած սահմաններն ալ մեզ՝ հայերուս կամքին հակառակ էին: Չըլլայ որ կամաւոր հրաժարած ըլլայինք ամբողջ հայրենիքի մը տարածքէն: Երկիր, որուն վրայ ծագումէն ի վեր աճեր ու զարգացեր է հայ ժողովուրդը: Արարատը մեր ազգային խորհրդանշանն է: Անիի արեւակները՝ նոյնպէս: Ի վերջոյ, Հայաստանի եւ Թուրքիոյ միջեւ այսօրուան սահմանը հաստատող դաշինքը ստորագրող կողմերը Թուրքիան եւ խորհրդային

պետութիւնն էին: Հայերս երբեք ու երբեք չենք հրաժարած մեր պահանջատիրութենէն: Գոյացած սահմանը բացարձակապէս մեր կամքով չէ: Պարզապէս համակերպած ենք ժամանակին պարտադրած պայմաններուն:

Այս իրողութիւնը տեղ գտած է նաեւ Թուրքիոյ պետական ենթագիտակցութեան մէջ: Այդ պատճառաւ ալ Բ. Համաշխարհային պատերազմի աւարտին, երբ խորհրդային բանակը ռազմափորձեր կատարելու համար զօրք կը կուտակեր Հայաստան-Թուրքիա սահմանագծին, թրքական բանակը լքելով Արեւմտեան Հայաստանը՝ կը նահանջեր մինչեւ Կեսարիա: Կեսարիան պատահական չէ, Սելիք դաշնագիրին համաձայն, Թուրքիոյ ձգուած տարածքի արեւելեան ծայրամասն էր այդ քաղաքը:

Պետական ենթագիտակցութիւնը 1991-ին դարձեալ շարժման անցաւ եւ նորանկախ Հայաստանի Հանրապետութենէն պահանջեց սահմաններու երաշխիք: Ուզեց, որ Խորհրդային Միութեան հետ կնքուած Կարսի դաշինքը վերահաստատուի նաեւ Հայաստանի կողմէ: Անշուշտ որ Հայաստանի կառավարութիւնները մերժեցին այդ պարտադրանքը եւ գոհացան յայտարարելով, թէ Հայաստանի Հանրապետութիւնը առայժմ սահմաններու վերաբերեալ խնդիր մը չունի:

Իրաւ է, որ Հայաստան ներկայ դրութեան մէջ սահմաններու նկատմամբ օրակարգ մը չունի: Բայց, ինչպէս Թուրքիոյ պետական միտքը, հայ ժողովուրդն ալ ունի ազգային ենթագիտակցութիւն: Երբ մէկը Միջին Արեւելքի մէջ բռնկած հրդեհը առիթ կը համարէ Մուսուլն ու Քերքուքը օրակարգի բերելու համար, անխուսափելի կը դառնայ հայոց ալ իրենց հաշիւները սեղան բերելու վարկածը:

Այս օրերուս Թուրքիոյ բազմաթիւ հեռուստապաստառներու վրայ կը յայտնուին փորձագէտներ, մասնագէտներ, դիւանագէտներ, որոնք բազում ճամբաներով կը փորձեն փաստել, թէ Իրաքի երկու քաղաքները՝ Մուսուլ ու Քերքուք, իրականութեան մէջ Թուրքիոյ կը պատկանին:

Եթէ այսքան դիւրին դուրս պիտի ելլենք համաշխարհային չափանիշներէն, ո՞վ կրնայ առարկել, երբ հայը յայտարարէ՝ «Արարատը մերն է»:

Յօդուածը եզրափակենք «Յիշում եմ եւ պահանջում» ըսելով:

pakrates@yahoo.com

«ԱԿՕՍ», 26 Յոկտ. 2016

stat.gov.wa@haybachdban.org